

ЗАПОРІЗЬКА МІСЬКА РАДА

восьмого скликання

тридцять друга сесія

Р І Ш Е Н Н Я

08.10.2025

м. Запоріжжя

№ 41

Про затвердження Положення про порядок найменування та перейменування об'єктів топоніміки Запорізької міської територіальної громади

Керуючись ст.26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Порядком проведення громадського обговорення під час розгляду питань про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності, які за ними закріплені, об'єктам права власності, які належать фізичним особам, імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій, затвердженням постановою Кабінету Міністрів України від 24.10.2012 № 989, з метою упорядкування розгляду питань найменування та перейменування об'єктів топоніміки Запорізької міської територіальної громади, Запорізька міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Положення про порядок найменування та перейменування об'єктів топоніміки Запорізької міської територіальної громади (додається).

2. Контроль за виконанням даного рішення покласти на заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради Романа ТАРАНА та постійну депутатську комісію з питань комунальної власності, ресурсів, приватизації, архітектури та земельних відносин (Василь ПОЛЮСОВ).

Секретар міської ради

~~Регіна~~ ХАРЧЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішення міської ради

08.10.2025 № 41

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок найменування та перейменування об'єктів топоніміки Запорізької міської територіальної громади

1. Загальні положення

1.1. Положення про порядок найменування та перейменування вулиць, провулків, проспектів, проїздів, тупиків, узвозів, бульварів, площ, скверів, парків, урочищ, набережних, мостів тощо (надалі – Об'єкти топоніміки), розташованих у межах Запорізької міської територіальної громади (далі – Положення) розроблене з метою впорядкування механізму розгляду питань щодо найменування та перейменування Об'єктів топоніміки відповідно до законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій» та з урахуванням вимог постанови Кабінету Міністрів України від 24.10.2012 № 989 «Про порядок проведення громадського обговорення під час розгляду питань про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності, які за ними закріплені, об'єктам права власності, які належать фізичним особам, імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій».

1.2. Положення визначає:

- мету, умови і порядок найменування або перейменування Об'єктів топоніміки, розташованих у межах Запорізької міської територіальної громади;
- порядок проведення громадського обговорення під час розгляду питань про найменування або перейменування Об'єктів топоніміки.

1.3. У Положенні наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

Об'єкти топоніміки – вулиці, провулки, проспекти, проїзди, тупики, узвози, бульвари, майдани, сквери, парки, урочища, набережні, мости тощо, розташовані на території Запорізької міської територіальної громади;

історично усталена назва – назва Об'єкту топоніміки, обумовлена тривалою локальною традицією іменування або орієнтування у просторі певного населеного пункту;

найменування або перейменування Об'єктів топоніміки – це присвоєння Об'єктам топоніміки імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій та інших назв, що обумовлені конкретними місцевими обставинами (історичними, географічними, індустріальними, культурними, релігійними тощо);

пропозиція щодо найменування/перейменування об'єкта топоніміки – звернення з питання найменування/перейменування об'єкта топоніміки, в якому викладено один або декілька варіантів найменування/перейменування цього об'єкта, чи запропоновано залишити існуючу назву.

1.4. Інші поняття та терміни визначаються чинними нормативно-правовими актами.

2. Мета та умови найменування або перейменування Об'єктів топоніміки в межах Запорізької міської територіальної громади

2.1. Найменування або перейменування Об'єктів топоніміки здійснюється для задоволення потреб Запорізької міської територіальної громади з метою закріплення місцевих топонімів, вшанування, увічнення пам'яті осіб та подій, пов'язаних з історією та культурою України, регіону, міста Запоріжжя.

2.2. Найменування або перейменування Об'єктів топоніміки проводиться з урахуванням інтересів територіальної громади, історичних, топонімічних, культурних та інших місцевих традицій та особливостей об'єктів топоніміки, які планується найменувати або перейменувати.

2.3. Присвоєння назв Об'єктам топоніміки здійснюється з урахуванням вимог Законів України «Про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій», «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії», «Про засади державної політики національної пам'яті Українського народу», «Про географічні назви», «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та за обов'язкової умови проведення громадського обговорення у порядку, визначеному у розділі 3 цього Положення.

2.4. При найменуванні або перейменуванні Об'єктів топоніміки не допускається повторення вже існуючих назв інших Об'єктів топоніміки, які знаходяться в межах Запорізької міської територіальної громади.

2.5. Назва, яка присвоюється Об'єкту топоніміки, має відображати найбільш характерні його ознаки, враховувати місцеві традиції та особливості, географічні, історичні, природні та інші умови місцевості, де він розташований, вписуватися в існуючу систему назв цієї території.

Назви Об'єктів топоніміки повинні відповідати словотворчим, мовним і стилістичним нормам сучасної української літературної мови. Вони повинні бути зручними для вимови, короткими, легко запам'ятовуватись і складатися з мінімальної кількості слів (не більше трьох).

2.6. Найменування має здійснюватись враховуючи топонімічні засади з метою уникнення в майбутньому необхідності його зміни.

Перейменування Об'єктів топоніміки здійснюється у виняткових випадках, з урахуванням норм чинного законодавства України.

2.7. При визначенні нової назви забороняється використання назв, які глорифікують, увічнюють, пропагують або містять символіку російської

імперської політики (чи пов'язані з реалізацією російської імперської політики), а також держави-терориста (держави-агресора) або її визначні, пам'ятні, історичні та культурні місця, населені пункти, дати, події, або похідних від таких назв.

2.8. Імена фізичних осіб присвоюються з метою увічнення пам'яті про:

2.8.1. Військовослужбовців, інших осіб, які брали участь у захисті незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, зокрема у Війні за Незалежність України, і яким, починаючи з 2014 року, присвоєно звання Героя України з врученням ордена «Золота Зірка», осіб, яких, починаючи з 2014 року, нагороджено орденом Богдана Хмельницького, орденом «За мужність».

2.8.2. Борців за незалежність України у XX столітті.

2.8.3. Осіб, які здійснили героїчний вчинок, звершення в ім'я Батьківщини.

2.8.4. Осіб, які зробили вагомий внесок у розбудову Української держави, підтримання міжнародного миру і безпеки, зміцнення міжнародного авторитету України.

2.8.5. Осіб, які зробили значний особистий внесок у захист політичних, економічних, культурних прав Українського народу, розвиток української науки, культури.

2.8.6. Здійснили винятковий особистий внесок у розвиток Запорізької міської територіальної громади, спрямований на забезпечення високого стандарту життєвих умов містян, ефективну громадську, управлінську, економічну, культурну та гуманістичну діяльність, забезпечення законності, прав і свобод громадян.

2.9. Пріоритет в увічненні пам'яті надається особам, зазначеним у пунктах 2.8.1.-2.8.6, які народилися, проживали або працювали на території Запорізької міської територіальної громади.

2.10. Об'єктам топоніміки ім'я фізичної особи присвоюється не раніше, як через 2 роки з дня смерті особи.

2.11. У разі якщо Об'єкту топоніміки присвоєно ім'я особи, яка відповідає критеріям, визначеним у пунктах 2.8.1-2.8.5, зміна назви такого Об'єкта топоніміки не допускається протягом 10 років з дня такого найменування.

2.12. Назви ювілейних та святкових дат, назви і дати історичних подій присвоюються з метою:

2.12.1. Зміцнення єдності Українського народу, формування у громадян України спільного розуміння минулого.

2.12.2. Збереження пам'яті про традиції українського державотворення, етапи боротьби за відновлення державності.

2.12.3. Вшанування, увічнення пам'яті та відновлення історичної справедливості щодо жертв злочинів проти Українського народу.

2.12.4. Збереження та популяризації наукової та культурної спадщини Українського народу.

2.12.5. Сприяння розвитку науки, літератури, архітектури, мистецтва та інших сфер суспільного життя.

2.12.6. Популяризації видатних фактів історії України, що відображають звершення та надбання в ім'я України, Запорізького регіону, міста Запоріжжя.

2.13. Інші назви присвоюються з метою увиразнення локальної ідентичності жителів Запорізької міської територіальної громади.

2.14. Перейменування географічних об'єктів, районів у місті, скверів, бульварів, вулиць, провулків, узвозів, проїздів, проспектів, площ, майданів, набережних, мостів, інших Об'єктів топоніміки Запорізької міської територіальної громади, назви яких містять символіку російської імперської політики, здійснюється з урахуванням висновку Українського інституту національної пам'яті. Такий висновок додається до проекту рішення, оприлюднюється на сайті відповідного органу місцевого самоврядування і надається на запит відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації».

2.15. Перейменування Об'єктів топоніміки, крім випадків, передбачених Законами України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії», здійснюється не раніше, ніж через 1 рік після закінчення воєнного стану.

Процедури перейменування, які були ініційовані або вже були розпочаті до набрання чинності цим Положенням, можуть бути завершені відповідно до законодавства, чинного на момент початку відповідної процедури.

2.16. Назви Об'єктам топоніміки присвоюються лише після проведення громадського обговорення.

2.17. З метою закріплення назви Об'єкта топоніміки його перейменування здійснюється не раніше, ніж через 10 років після останнього перейменування цього об'єкта, за винятком вимог, встановлених законодавством України.

2.18. Найменування або перейменування Об'єктів топоніміки проводиться виключно міською радою шляхом прийняття відповідного рішення.

2.19. Присвоєні назви Об'єктів топоніміки підлягають обов'язковому внесенню до Переліку найменувань урбанонімів на території міста Запоріжжя, затвердженого рішенням міської ради.

2.20. Дійсною вважається лише та назва Об'єкта топоніміки, яка внесена Державним підприємством «Національні інформаційні системи» Міністерства юстиції України у словники Єдиних і Державних реєстрів України.

Рішення міської ради про присвоєння назв Об'єктам топоніміки (найменування або перейменування) до Державного підприємства «Національні інформаційні системи» Міністерства юстиції України надсилає департамент архітектури та містобудування Запорізької міської ради.

3. Порядок проведення громадського обговорення під час розгляду питань про найменування або перейменування Об'єктів топоніміки

3.1. Громадське обговорення проводиться з метою залучення представників громадськості до розгляду пропозицій щодо присвоєння назв Об'єктам топоніміки та врахування їхньої думки під час ухвалення відповідного рішення.

3.2. Громадське обговорення проводиться на основі цього Положення та відповідно до чинного законодавства України.

3.3. На громадське обговорення подаються пропозиції, які пройшли обговорення/експертну оцінку на засіданні Робочої групи з питань міської топоніміки (далі – Робоча група).

3.4. Участь у громадському обговоренні можуть брати фізичні та юридичні особи, а також громадські об'єднання, що не є юридичними особами, проживання (місцезнаходження) яких, в установленому законом порядку, зареєстроване на території Запорізької міської територіальної громади.

3.5. Організатором громадського обговорення є районні адміністрації Запорізької міської ради за місцем розташування Об'єкта топоніміки.

3.6. Розпорядчий документ про проведення громадського обговорення приймається його організатором та повинен містити:

3.6.1. Питання, що виноситься на громадське обговорення.

3.6.2. Строк проведення громадського обговорення.

3.6.3. Перелік заходів, які планується здійснити в рамках такого обговорення.

3.6.4. Відповідальних осіб.

3.7. Організатор громадського обговорення самостійно визначає форми його проведення (конференція, форум, громадські слухання, засідання за круглим столом, збори, зустрічі, Інтернет-конференція, електронна консультація, інструменти електронної демократії тощо) виходячи з необхідності залучення якомога більшої кількості зацікавлених учасників та власних організаційних можливостей.

3.8. Під час дії правового режиму воєнного стану, надзвичайного стану на території України або Запорізької області, запровадження карантинних заходів у разі епідемій та пандемій, а також запровадження інших обмежень щодо проведення зібрань на строк понад 30 календарних днів громадське обговорення проводиться виключно у формі електронних консультацій з громадськістю у порядку, визначеному рішенням Запорізької міської ради.

3.9. Громадське обговорення передбачає:

3.9.1. Оприлюднення інформаційного повідомлення про проведення громадського обговорення, що містить відомості про:

3.9.1.1. Найменування організатора громадського обговорення.

3.9.1.2. Найменування Об'єкта топоніміки, який пропонується найменувати або перейменувати.

3.9.1.3. Назву Об'єкта топоніміки, яку пропонується присвоїти, та її обґрунтування.

3.9.1.4. Осіб, що внесли пропозицію щодо найменування або перейменування.

3.9.1.5. Строк, місце, час проведення заходів з громадського обговорення, реєстрацію учасників.

3.9.1.6. Поштову адресу та (або) адресу електронної пошти, номер телефону, строк і форму для подання пропозицій (зауважень).

3.9.1.7. Місцезнаходження та (або) адресу електронної пошти, номер телефону організатора громадського обговорення, за якими можна отримати консультації з питання, що винесено на громадське обговорення.

3.9.1.8. Прізвище та ім'я особи, визначеної відповідальною за проведення громадського обговорення.

3.9.1.9. Строк і спосіб оприлюднення результатів громадського обговорення.

3.9.2. Опрацювання організатором громадського обговорення висловлених пропозицій (зауважень) щодо присвоєння назв Об'єктам топоніміки.

3.9.3. Узагальнення та оприлюднення результатів громадського обговорення.

3.10. Строк проведення громадського обговорення обчислюється з дня оприлюднення відповідного інформаційного повідомлення і повинен становити не менш як два місяці.

3.11. Інформаційне повідомлення про проведення громадського обговорення оприлюднюється на офіційному вебпорталі Запорізької міської ради.

3.12. Пропозиції (зауваження) учасників громадського обговорення подаються у письмовій чи усній формі, надсилаються електронною поштою із зазначенням прізвища, імені, по батькові та адреси особи, яка їх подає, у термін, передбачений в інформаційному повідомленні про проведення громадського обговорення, але не менш, як протягом 30 днів з дати опублікування повідомлення про його проведення.

3.13. Юридичні особи подають пропозиції (зауваження) у письмовій чи електронній формі із зазначенням їх найменування та місцезнаходження.

3.14. Пропозиції (зауваження) реєструються організатором громадського обговорення.

3.15. Анонімні пропозиції (зауваження) не реєструються і не розглядаються.

3.16. Організатор громадського обговорення не зобов'язаний перевіряти достовірність інформації про фізичних або юридичних осіб, яка міститься у поданих ними відповідно до пункту 3.11 цього Порядку документах.

3.17. За результатами проведення конференцій, форумів, громадських слухань, засідань за круглим столом, зборів, зустрічей з громадськістю в рамках громадського обговорення складається протокол, у якому фіксуються всі пропозиції (зауваження).

3.18. Для проведення громадського обговорення у формі електронної консультації використовується сторінка онлайн-платформи та офіційний вебпортал Запорізької міської ради, де розміщуються відомості, передбачені пунктами 3.9.1.1 – 3.9.1.4, 3.9.1.6 – 3.9.1.9 цього Положення.

3.19. Організатор громадського обговорення впродовж 14 днів після закінчення строку подання пропозицій (зауважень) узагальнює їх та готує звіт, у якому зазначаються найменування організатора, зміст питання, що виносилося на громадське обговорення, інформація про осіб, які взяли участь в обговоренні порушеного питання, а також узагальнений аналіз пропозицій (зауважень), що надійшли під час проведення громадського обговорення.

3.20. Узагальнений звіт надається організатором громадського обговорення до управління внутрішньої політики, преси та інформації міської ради для оприлюднення на офіційному вебпорталі Запорізької міської ради та одночасно надсилається голові Робочої групи для розгляду на її засіданні.

4. Процедура найменування або перейменування Об'єктів топоніміки в межах Запорізької міської територіальної громади

4.1. Процедура присвоєння Об'єктам топоніміки імен фізичних осіб, назв ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій

4.1.1. Рішення про присвоєння Об'єктам топоніміки імен фізичних осіб, назв ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій приймається міською радою за поданням міського голови з урахуванням результатів громадського обговорення.

4.1.2. Пропозиції про присвоєння Об'єкту топоніміки імен фізичних осіб, назв ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій надсилаються у формі письмових звернень установами, організаціями, підприємствами, трудовими колективами, окремими громадянами та їх об'єднаннями на ім'я Запорізького міського голови.

4.1.3. Звернення про присвоєння Об'єкту топоніміки імен фізичних осіб, назв ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій повинно містити:

4.1.3.1. Найменування суб'єкта, якому вноситься звернення.

4.1.3.2. Найменування суб'єкта, який підготував звернення, із зазначенням його адреси, контактних даних.

4.1.3.3. Пояснювальну записку, в якій міститься обґрунтування необхідності присвоєння Об'єкту топоніміки імені фізичної особи, назви ювілейної та святкової дати, назви і дати історичної події із зазначенням підстав та умов присвоєння відповідної назви згідно з підставами та умовами, визначеними у розділі 2 цього Положення.

4.1.3.4. Інформаційну довідку (із зазначенням деталей біографії, досягнень та вчинків, наявних державних нагород, відомчих та почесних відзнак, звань тощо) з місця служби, роботи, навчання особи, чиє ім'я пропонується присвоїти Об'єкту топоніміки, за умови, якщо підстави для такого присвоєння пов'язані з перебуванням цієї особи на відповідній службі, роботі, навчанні тощо.

4.1.3.5. Інформаційну довідку про запропоновану назву Об'єкта топоніміки, яка повинна містити посилання на наукові дослідження, публікації, довідки та/або офіційні джерела інформації.

4.1.3.6. У разі якщо у фізичної особи, ім'я якої пропонується присвоїти Об'єкту топоніміки, є родичі (діти, вдова, вдівець, а у разі якщо їх немає – батьки, рідні брати та сестри), додається також їх письмова згода на присвоєння імені.

4.1.3.7. Схему розташування Об'єкта топоніміки на території Запорізької міської територіальної громади.

4.1.3.9. У випадку перейменування Об'єкта топоніміки – колективне звернення жителів відповідного Об'єкта топоніміки щодо підтримки його перейменування.

4.1.3.9. Перелік/опис документів, що додаються до звернення.

4.1.4. Схеми розташування Об'єктів топоніміки на території Запорізької міської територіальної громади надаються департаментом архітектури та містобудування Запорізької міської ради на безоплатній основі за зверненням ініціатора пропозиції.

4.1.5. Запорізький міський голова доручає розглянути таке звернення голові Робочої групи.

4.1.6. Голова Робочої групи виносить звернення на розгляд Робочої групи, після чого рішення Робочої групи та копію звернення скеровує для організації громадського обговорення, порядок проведення якого визначений розділом 3 цього Положення.

4.1.7. Робоча група розглядає узагальнений звіт громадського обговорення на своєму засіданні.

4.1.8. За результатами розгляду узагальненого звіту громадського обговорення голова Робочої групи формує протокол з рішенням про присвоєння назви Об'єкту топоніміки та дає доручення відповідній районній адміністрації міської ради щодо підготовки проекту рішення та винесення його на чергове засідання Запорізької міської ради.

Одночасно з проектом рішення готується проект подання міського голови.

4.1.9. Подання про присвоєння Об'єкту топоніміки імені фізичної особи, ювілейної та святкової дати, назви і дати історичної події повинно містити:

4.1.9.1. Найменування суб'єкта, якому вноситься таке подання.

4.1.9.2. Найменування суб'єкта, який підготував подання, із зазначенням його місцезнаходження.

4.1.9.3. Зміст порушеного питання та обґрунтування необхідності присвоєння Об'єкту топоніміки імені фізичної особи, ювілейної та святкової дати, назви і дати історичної події із зазначенням підстав та умов.

4.1.10. До подання про присвоєння Об'єкту топоніміки імені фізичної особи, ювілейної та святкової дати, назви і дати історичної події також додаються:

4.1.10.1. Інформаційна довідка про фізичну особу, ім'я якої пропонується присвоїти, ювілейну, святкову чи історичну дату або назву історичної події, що пропонується присвоїти Об'єкту топоніміки.

4.1.10.2. Розрахунки та кошторис витрат, пов'язаних з присвоєнням Об'єкту топоніміки імені фізичної особи, ювілейної та святкової дати, назви і дати історичної події.

4.1.10.3. Узагальнені зауваження і пропозиції, що надійшли під час громадського обговорення.

4.2. Процедура присвоєння Об'єктам топоніміки інших назв

4.2.1. Рішення про присвоєння Об'єктам топоніміки інших назв приймається міською радою з урахуванням результатів громадського обговорення.

4.2.2. Пропозиції про присвоєння Об'єктам топоніміки інших назв надсилаються у формі письмових звернень установами, організаціями, підприємствами, трудовими колективами, окремими громадянами та їх об'єднаннями на ім'я Запорізького міського голови.

4.2.3. Звернення про присвоєння Об'єктам топоніміки інших назв повинно містити:

4.2.3.1. Найменування суб'єкта, якому вноситься звернення.

4.2.3.2. Найменування суб'єкта, який підготував звернення, із зазначенням його адреси, контактних даних.

4.2.3.3. Пояснювальну записку, в якій міститься обґрунтування необхідності присвоєння Об'єкту топоніміки іншої назви із зазначенням підстав та умов присвоєння відповідної назви згідно з підставами та умовами, визначеними у розділі 2 цього Положення.

4.2.3.4. Інформаційну довідку про запропоновану назву Об'єкта топоніміки, яка повинна містити посилання на наукові дослідження, публікації, довідки та/або офіційні джерела інформації.

4.2.3.5. Схему розташування Об'єкта топоніміки на території Запорізької міської територіальної громади.

4.2.3.6. У випадку перейменування Об'єкта топоніміки – колективне звернення жителів відповідного Об'єкта топоніміки щодо підтримки його перейменування.

4.2.3.7. Перелік/опис документів, що додаються до звернення.

4.2.4. Схеми розташування Об'єктів топоніміки на території Запорізької міської територіальної громади надаються департаментом архітектури та містобудування Запорізької міської ради на безоплатній основі за зверненням ініціатора пропозиції.

4.2.5. Запорізький міський голова доручає розглянути таке звернення голові Робочої групи.

4.2.6. Голова Робочої групи виносить звернення на розгляд Робочої групи, після чого рішення Робочої групи та копію звернення скеровує для організації громадського обговорення, порядок проведення якого визначений розділом 3 цього Положення.

4.2.7. Робоча група розглядає узагальнений звіт громадського обговорення на своєму засіданні.

4.2.8. За результатами розгляду узагальненого звіту громадського обговорення голова Робочої групи формує протокол з рішенням про присвоєння назви Об'єкту топоніміки та дає доручення відповідній районній адміністрації міської ради щодо підготовки проєкту рішення Запорізької міської ради.

Секретар міської ради

Регіна ХАРЧЕНКО